

НАРЕДБА № 4 от 8.07.2003 г. за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата

Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 65 от 22.07.2003 г.

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С наредбата се уреждат условията и редът за издаването на разрешителни за въвеждането в природата на неместни и повторното въвеждане на местни диви животински и растителни видове.

(2) Предмет на наредбата е издаването на разрешителни за:

1. въвеждане в природата, вкл. внасяне с такава цел, на неместни диви животински и растителни видове;

2. внасяне с цел развъждане и отглеждане на неместни диви животински и растителни видове при вероятност от възникване на неконтролирани от човека условия;

3. повторно въвеждане в природата на изчезнали от фауната и флората на страната местни диви животински и растителни видове.

(3) Не е предмет на наредбата издаването на разрешителни за:

1. въвеждане в природата, вкл. внасяне с такава цел на неместни диви дървесни, храстови и ловни видове;

2. внасяне с цел развъждане и отглеждане на неместни диви дървесни, храстови и ловни видове при вероятност от възникване на неконтролирани от човека условия;

3. повторно въвеждане в природата на изчезнали от фауната и флората на страната местни диви дървесни, храстови и ловни видове;

4. въвеждане в природата на неместни диви животински и растителни видове, определени със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", в случаите, посочени в чл. 67, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие;

5. внесени в природата неместни животински и растителни видове преди влизането в сила на настоящата наредба;

6. внасяне на неместни диви животински и растителни видове с цел развъждане и отглеждане при контролирани от човека условия.

Чл. 2. (1) Разрешителни в случаите по чл. 1, ал. 2, т. 1 и 2 се издават, ако с дейността не се увреждат природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата фауна и флора или техни популации.

(2) Разрешителни в случаите по чл. 1, ал. 2, т. 3 се издават, когато дейността ще допринесе за трайното възстановяване на видовете в благоприятно състояние.

Чл. 3. Министърът на околната среда и водите издава разрешително на физическо или юридическо лице в случаите по чл. 1, ал. 2, по реда на глава втора или трета въз основа на заявление, подадено в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 4. (1) В случаите по чл. 1, ал. 2 заявителите разработват програми с период на действие до 10 години.

(2) Програми по ал. 1 не се разработват за повторно въвеждане в природата на животински и растителни видове, за които има утвърдени планове за действие, съгласно глава втора, раздел VII от Закона за биологичното разнообразие.

Глава втора

ВЪВЕЖДАНЕ В ПРИРОДАТА НА НЕМЕСТНИ ЖИВОТИНСКИ И РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ

Чл. 5. (1) Заявителят подава в МОСВ писмено заявление за извършване на дейности по чл. 1, ал. 2, т. 1 или т. 2, което съдържа:

1. трите имена, ЕГН и адрес - за физическите лица;
2. наименование, седалище, адрес на управление, удостоверение за актуално състояние, БУЛСТАТ - за юридическите лица;
3. предмет, цел, район на изпълнение и начин на финансиране на програмата, която лицето желае да разработи.

(2) В 30-дневен срок от получаване на заявлението министърът на околната среда и водите или упълномощеното от него лице:

1. уведомява заявителя, че одобрява изготвянето на програмата;
2. уведомява заявителя, че прекратява по-нататъшно процедиране по наредбата, в случаите по чл. 1, ал. 3.

Чл. 6. Заявителят, получил съгласуване по чл. 5, ал. 2, т. 1, внася в Министерството на околната среда и водите програма, която задължително включва:

1. предмет на програмата;
2. цели на програмата;
3. описание на биологичните особености на вида;
4. описание на екологичните изисквания на вида;
5. данни за географските фактори в района на естественото разпространение на вида;
6. данни за географските фактори в района на въвеждането на неместния вид;
7. данни за заплахи и лимитиращи фактори за разпространението на вида и за очакваното въздействие върху местни видове;
8. поддържащи и други мерки за вида, включително мерки за опазване извън естествената му среда, ако се налагат такива;
9. мерки за контролиране на разпространението му, вкл. за отстраняването му, ако това се наложи;
10. методи и технологии за въвеждането на вида в горите, земите или водните площи в района на изпълнение на програмата;
11. източници на придобиване на екземплярите;
12. собственост върху земите, горите и водните площи, където ще се въвежда видът, и хипотези на уреждане на отношенията между заявителя и другите собственици, в случай че собствеността не е само на заявителя;
13. срок и график за изпълнението на програмата, стойност и източник на финансиране.

Чл. 7. В 30-дневен срок от получаване на програмата министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице:

1. уведомява заявителя, че ще възложи изготвянето на научна експертиза на програмата;
2. мотивирано връща програмата на заявителя за доработване, когато тя не съответства на изискванията по чл. 6 или е необходима допълнителна информация за изясняване на обстоятелства, които имат пряко отношение към изпълнението на програмата;
3. уведомява заявителя, че прекратява по-нататъшно процедиране по наредбата, в случай че реализирането на програмата е в противоречие с действащата нормативна уредба.

Чл. 8. (1) В случаите по чл. 7, т. 1, както и след получаването на доработената програма по чл. 7, т. 2, министърът на околната среда и водите възлага на компетентни лица в зависимост от предмета на програмата изготвянето на експертиза за срок не повече от 30 работни дни.

(2) Средствата за изготвяне на експертизата по ал. 1 са за сметка на Министерството на околната среда и водите.

Чл. 9. (1) При отрицателно заключение на експертизата министърът на околната среда и водите в 10-дневен срок уведомява заявителя, че прекратява по-нататъшното процедиране по наредбата.

(2) При положително заключение на експертизата или такава с незначителни забележки, които не предполагат доработване на програмата или изискване на допълнителна информация, председателят на Националния съвет по биологичното разнообразие (НСБР) внася програмата за разглеждане на първото заседание на съвета.

Чл. 10. За заседанието на НСБР се канят заявителят и представител на научния институт, изготвил експертизата, които представят съответно програмата и заключението на експертизата.

Чл. 11. (1) Националният съвет по биологичното разнообразие взема решение, с което предлага на министъра на околната среда и водите:

1. да издаде разрешително за извършване на дейността съгласно условията, предвидени в програмата;

2. да издаде разрешително за извършване на дейността съгласно условията, предвидени в програмата, и при определени условия, посочени в решението;

3. да не разреши извършване на дейността с мотиви, посочени в решението.

(2) В 10-дневен срок след утвърждаването на протокола с решение на НСБР по ал. 1, т. 1 министърът на околната среда и водите издава на заявителя разрешително за извършване на дейността.

(3) В 15-дневен срок след утвърждаването на протокола с решение на НСБР по ал. 1, т. 2 министърът на околната среда и водите издава на заявителя разрешително за извършване на дейността, в което се посочват условията съгласно решението на НСБР.

(4) В 15-дневен срок след утвърждаването на протокола с решение на НСБР по ал. 1, т. 3 министърът на околната среда и водите уведомява заявителя, че не разрешава извършване на дейността, като посочва мотивите за това.

Глава трета

ПОВТОРНО ВЪВЕЖДАНЕ В ПРИРОДАТА НА МЕСТНИ ЖИВОТИНСКИ И РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ

Чл. 12. (1) Заявителят подава в МОСВ писмено заявление за извършване на дейности по чл. 1, ал. 2, т. 3, което съдържа:

1. трите имена, ЕГН и адрес - за физическите лица;

2. наименование, седалище, адрес на управление, удостоверение за актуално състояние, БУЛСТАТ - за юридическите лица.

(2) Към заявлението си прилагат:

1. разработена програма за повторно въвеждане в природата на местен животински или растителен вид със съдържание съгласно чл. 6, с изключение на т. 5 и 9; или

2. утвърден план за действие за животински или растителен вид в случаите по чл. 4, ал. 2.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 министърът на околната среда и водите в 10-дневен срок издава разрешително за извършване на дейността съгласно условията, предвидени в плана за действие.

Чл. 13. В случаите по чл. 12, ал. 2, т. 1 министърът на околната среда и водите или упълномощеното от него лице в 20-дневен срок:

1. уведомява заявителя, че дава съгласие за провеждане на обществено обсъждане на програмата за отчитане мнението на обществеността съгласно чл. 68, ал. 2 от Закона за биологичното разнообразие;

2. връща програмата с указания за доработване, ако не отговаря на условията по чл. 6, с изключение на т. 5 и 9.

Чл. 14. Заявителят, който е получил съгласие по чл. 13, т. 1, организира обществено обсъждане като:

1. обявява чрез средства за масово осведомяване най-малко 20 дни предварително датата, часа, мястото и предмета на общественото обсъждане, както и мястото, където програмата е на разположение на заинтересуваните;

2. уведомява писмено заинтересуваните централни ведомства, научни и академични институти за обстоятелствата по т. 1 в същия срок;

3. поставя съобщения с данните по т. 1 на видно място в общините в района на изпълнение на програмата.

Чл. 15. (1) Заявителят:

1. представя на общественото обсъждане програмата и води протокол за изразените становища, бележки и препоръки;

2. отразява в програмата приетите бележки и препоръки;

3. изготвя мотивирана справка за неотразените бележки и препоръки.

(2) Протоколът от общественото обсъждане и справката с неотразените бележки и препоръки се прилагат към програмата.

Чл. 16. (1) Заявителят внася в Министерството на околната среда и водите 3 екземпляра от програмата с приложения към тях копия от протокола от общественото обсъждане и справката за неотразените бележки и препоръки.

(2) В едномесечен срок от внасянето на програмата Министерството на околната среда и водите я изпраща за съгласуване на Министерството на земеделието и горите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

(3) Министерствата по ал. 2 изпращат становище в Министерството на околната среда и водите в едномесечен срок от получаване на програмата, в противен случай се счита, че съгласуват програмата без забележки.

(4) В 15-дневен срок след изтичане на срока по ал. 3 министърът на околната среда и водите издава на заявителя разрешително за извършване на дейността, в случай че към нея няма бележки, или на заявителя се изпраща становище с конкретни бележки за отразяване в програмата.

(5) В едномесечен срок от повторното внасянето на програмата министърът на околната среда и водите издава на заявителя разрешително за извършване на дейността, в случай че бележките са отразени.

Глава четвърта

КОНТРОЛ И ПРОМЕНИ НА ПРОГРАМИ И СПИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

Чл. 17. (1) След издаване на разрешително по чл. 11, ал. 2 и 3 и чл. 16, ал. 4 и 5 министърът на околната среда и водите или упълномощеното от него лице изпраща копие от програмата на съответната регионална инспекция по околна среда и води за

контрол на нейното изпълнение. Регионалната инспекция по околна среда и води уведомява за издаденото разрешително заинтересуваните местни органи в района на извършване на дейността: областна администрация, общини, районни управления по горите, държавни лесничейства.

(2) При констатиране на отклонения от параметрите, залегнали в програмата, регионалната инспекция по околна среда и води предписва на лицето, получило разрешително, предприемане на съответни мерки и уведомява за това Министерството на околната среда и водите.

(3) В случай че в процеса на изпълнението и контрола на програма за въвеждане на неместни видове в природата се констатират обстоятелства или тенденции, свързани с увреждане на местообитания или местни видове от дивата фауна и флора или техни популации, лицето, получило разрешително, или регионалната инспекция по околна среда и води незабавно информира Министерството на околната среда и водите.

(4) В случаите по ал. 3 министърът на околната среда и водите назначава комисия с представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите и независими експерти с компетентност по предмета на програмата за извършване на експертиза на възникналите обстоятелства.

(5) След извършването на необходимите проверки комисията по ал. 4 изготвя протокол със заключения и предложения до министъра на околната среда и водите за:

1. продължаване на изпълнението на програмата;
2. продължаване на изпълнението на програмата при конкретни изисквания за промени в някои нейни параметри и с мерки за ограничаване разпространението на вида;
3. спиране на изпълнението на програмата и предприемането на мерки за ограничаване на разпространението или отстраняването на вида.

Чл. 18. (1) В случаите на заключения по чл. 17, ал. 5, т. 1 и 2 министърът на околната среда и водите или упълномощеното от него лице изпраща копие от протокола на съответната регионална инспекция по околна среда и води за контрол и на лицето, получило разрешително, с предписания за съответните промени на програмата или предприемането на мерки.

(2) В случаите на заключение по чл. 17, ал. 5, т. 3 министърът на околната среда и водите със заповед прекратява действието на разрешителното за извършване на дейността.

(3) Копия от заповедта по ал. 2 се изпращат на регионалната инспекция по околна среда и води за контрол и на лицето, получило разрешително за изпълнение.

Чл. 19. Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околна среда и води водят регистри на издадените разрешителни по чл. 11, ал. 2 и 3 и чл. 16, ал. 4 и 5 и за прекратените разрешителни по чл. 18, ал. 2.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. *"въвеждане в природата"* включва непосредствено въвеждане на диви неместни животински и растителни видове в природата, както и развъждане и отглеждане от човека на диви животински и растителни видове при неконтролирани условия;

2. *"повторно въвеждане в природата"* включва въвеждането на местни диви животински и растителни видове, които не са разпространени в природата на страната в момента на въвеждането;

3. *"неконтролирани условия"* са тези условия, които не гарантират, че няма да бъде осъществен достъп по въздух, вода и почва до природата на развъждани и отглеждани от човека диви животински и растителни видове през всичките периоди на тяхното развитие, особено през размножителния период;

4. *"контролирани условия"* са тези условия, които гарантират, че няма да бъде осъществен достъп по въздух, вода и почва до природата на развъждани и отглеждани от човека диви животински и растителни видове през всичките периоди на тяхното развитие, особено през размножителния период;

5. *"вид"* е група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия;

6. *"неместен вид"* е този, който в естествено състояние не е и не е бил разпространен в миналото в природата на страната;

7. *"животинските видове"* включват млекопитаещи, птици, земноводни, влечуги, риби, молюски, ракообразни и други безгръбначни животни, обитаващи дивата природа или развъждани и отглеждани от човека;

8. *"растителните видове"* включват растения или живи части от тях, вкл. семена, като живи части от растения са: плодове в ботанически смисъл без консервираните чрез дълбоко замразяване клубени, луковици, коренища, рязан цвят, клонки и листа; отрязани дървета, части от тях и листа; тъканни култури;

9. *"ловни видове"* са тези , които са включени в приложение № 1 към чл. 5, ал. 2, т. 1 и ал. 5 от Закона за лова и опазване на дивеча;

10. *"дървесни видове"* са тези съгласно "Флора на (Народна) Република България", Йорданов, Д., В. Велчев, С. Кожухаров. 1963 - 1995, София БАН, т. 1 - 10;

11. *"хростови видове"* са тези съгласно "Флора на (Народна) Република България", Йорданов, Д., В. Велчев, С. Кожухаров. 1963 - 1995, София БАН, т. 1 - 10;

12. *"природно местообитание"* са естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик;

13. *"абиотични особености"* са условията на неорганичната природа, които по определен начин въздействат върху живите организми, техните популации и съобщества и се отнасят в следните групи: физични и климатични - температура, светлина, влажност, валежи, вятър, атмосферно налягане, йонизация на въздуха, радиационни условия, електрическо състояние, механичен състав, агрегатност, плътност, налягане и движение на средата; химични - химичен състав на атмосферата, хидросферата, литосферата, на почвата и основната скала; топографски - геоморфоложките особености на земната повърхност;

14. *"популация"* е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си;

15. *"индивид"* е един отделен екземпляр от даден вид, отделен организъм;

16. *"съобщество"* е система от съвместно живеещи в границите на определено пространство автотрофни и хетеротрофни организми, представени от своите индивиди и популации;

17. *"автотрофни организми"* са зелени растения или микроорганизми, способни да синтезират и натрупват в своите тела органични вещества от неорганични с участието на слънчева енергия или енергия, получена при окисляване на неорганични вещества;

18. *"хетеротрофни организми"* са микроорганизми, растения и животни, които се хранят с готови органични вещества и не могат да синтезират органични от неорганични вещества;

19. *"биотични особености"* са влиянията, оказвани върху даден организъм или нежива природа от жизнената дейност на друг или други организми;
20. *"фауна"* са всички видове животни в определен район;
21. *"флора"* са всички видове растения в определен район;
22. *"благоприятно състояние на видовете"* е, когато:
- а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;
 - б) естественят район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;
 - в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид;
23. *"вносяне"* е въвеждане на митническата територия на Република България на екземпляр, вкл. на екземпляр, уловен в морска среда, която не е под юрисдикцията на никоя държава;
24. *"екземпляр"* е всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение;
25. *"екологични изисквания на видовете"* са изисквания към факторите на средата: вода, светлина, температура, почва;
26. *"биологични особености на вида"* са генетично определените морфологични, физиологични, поведенчески и популационни характеристики на видовете през всички периоди на тяхното развитие;
27. *"географски фактори"* са елементи на природната среда, под влиянието на които се формира даден физикогеографски ландшафт: географско положение, геоложки строеж и състав на земната кора, релеф, климат, води, почви, растителност, животински свят, антропогенна дейност;
28. *"земи"* са селскостопанските (земеделски) земи по смисъла на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи;
29. *"гори"* са горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите;
30. *"водни площи"* са територии от горския фонд, поземления фонд и континенталния шелф по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 69 от Закона за биологичното разнообразие.